

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष १ अंक १]

मंगळवार, मार्च १०, २०१५/फाल्गुन १९, शके १९३६

[पृष्ठे ५, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक १

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानसभेत दिनांक १० मार्च २०१५ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक, महाराष्ट्र विधानसभा नियम ११६ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. A. BILL No. II OF 2015.

A BILL

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA MUNICIPAL CORPORATIONS ACT AND THE MAHARASHTRA MUNICIPAL COUNCILS, NAGAR PANCHAYATS AND INDUSTRIAL TOWNSHIPS ACT, 1965.

सन २०१५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २.

महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांत आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नव्हते ;

१९४९ आणि ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र
चा ५९. नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांत आणखी सुधारणा करण्याकरिता महाराष्ट्राच्या
१९६५ चा महा.४०. राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची

खात्री पटली होती ; आणि म्हणून, त्यांनी, दिनांक ३१ डिसेंबर २०१४ रोजी महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगर परिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) अध्यादेश, २०१४ प्रख्यापित केला होता ;

२०१४
चा महा.
अध्या. १८.

आणि ज्याअर्थी, उक्त अध्यादेशाचे राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमात रुपांतर करणे इष्ट आहे, **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या सहासष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :-

प्रकरण एक

प्रारंभिक

संक्षिप्त नाव १. (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व व प्रारंभ. औद्योगिक नगरी (सुधारणा) अधिनियम, २०१५ असे म्हणावे.

(२) तो, ३१ डिसेंबर २०१४ रोजी अंमलात आला असल्याचे मानण्यात येईल.

प्रकरण दोन

महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम याची सुधारणा

सन १९४९ चा २. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम याच्या कलम ५ मधील पोट-कलम (३) मध्ये “ शक्य असेल १९४९ चा अधिनियम क्रमांक तेथवर दोन पालिका-सदस्य ” या मजकुराने सुरू होणाऱ्या आणि “ मते देण्याचा हक्क असेल ” या मजकुराने ५९. ५९ याच्या कलम संपणाऱ्या मजकुराऐवजी “ केवळ एकच पालिका-सदस्य निवडून देण्यात येईल ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल. ५ ची सुधारणा.

प्रकरण तीन

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ याची सुधारणा

सन १९६५ चा ३. महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ याच्या कलम १० मधील, १९६५ चा अधिनियम क्रमांक महा. ४०. पोट-कलम (२) ऐवजी, पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :- “ (२) प्रत्येक प्रभागातून केवळ एकच परिषद-सदस्य निवडून देण्यात येईल. ”.

प्रकरण चार

संकीर्ण

अडचण दूर ४. (१) या अधिनियमाद्वारे सुधारणा केलेल्या महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम किंवा, यथास्थिति, १९४९ चा करण्याचा महा. ४०. अधिकार. महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ याच्या तरतुदी अंमलात आणताना, कोणतीही अडचण उद्भवल्यास, राज्य शासनास, प्रसंगानुरूप, **राजपत्रात** प्रसिद्ध केलेल्या आदेशाद्वारे, ती अडचण दूर करण्याच्या प्रयोजनासाठी त्यास आवश्यक किंवा इष्ट वाटतील असे, या अधिनियमाच्या तरतुदींशी विसंगत नसलेले कोणतेही निदेश देता येतील :

परंतु, या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकापासून दोन वर्षांचा कालावधी समाप्त झाल्यानंतर, असा कोणताही आदेश काढण्यात येणार नाही.

(२) पोट-कलम (१) अन्वये काढण्यात आलेला प्रत्येक आदेश, तो काढण्यात आल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे मांडण्यात येईल.

सन २०१४ चा ५. (१) महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी २०१४ अध्यादेश (सुधारणा) अध्यादेश, २०१४ याद्वारे, निरसित करण्यात येत आहे. चा महा. अध्या. १८.

१९४९ (२) असे निरसन झाले असले तरी, उक्त अध्यादेशाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या महाराष्ट्र महानगरपालिका
चा ५९. अधिनियम आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ याच्या संबंधित
१९६५ चा तरतुदीन्वये करण्यात आलेली कोणतीही कृती किंवा कोणतीही कार्यवाही (काढलेली कोणतीही अधिसूचना किंवा
महा. ४०. आदेश यांसह) ही, या अधिनियमाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या संबद्ध अधिनियमांच्या तत्सम तरतुदीन्वये
करण्यात आलेली कोणतीही कृती, कार्यवाही किंवा, यथस्थिति, काढलेली अधिसूचना किंवा आदेश असल्याचे
मानण्यात येईल.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

सन २०११ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २६ अधिनियमित होण्यापूर्वी महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम (१९४९ चा ५९) याच्या कलम ५ च्या पोट-कलम (३) आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (१९६५ चा महा. ४०) याच्या कलम १० च्या पोट-कलम (२) यामध्ये अशी तरतूद होती की, महानगरपालिकेच्या किंवा नगरपरिषदेच्या प्रत्येक प्रभागातून केवळ एकच पालिका-सदस्य निवडून देण्यात येईल. नागरी स्थानिक संस्थांमधील पालिका-सदस्यांच्या अर्ध्या जागा महिलांकरिता, राखून ठेवण्याची अंमलबजावणी योग्य रीतीने करण्याच्या हेतूने, सन २०११ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २६ याद्वारे, १९४९ आणि १९६५ च्या उक्त अधिनियमांमध्ये सुधारणा करून त्याद्वारे, बहु-सदस्यीय प्रभाग पद्धती सुरू केली होती. सन २०११ च्या उक्त अधिनियमाद्वारे, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५ च्या पोट-कलम (३) मध्ये सुधारणा करून अशी तरतूद केली होती की, ज्यायोगे प्रत्येक प्रभागातून, शक्य असेल तेथवर, दोन पालिका-सदस्य परंतु दोन पेक्षा कमी नाहीत व तीन पेक्षा अधिक होणार नाहीत एवढे पालिका-सदस्य निवडून देण्यात येतील, आणि प्रत्येक मतदाराला, त्याच्या प्रभागातील निवडून द्यावयाच्या पालिका-सदस्यांच्या संख्येइतकी मते देण्याचा हक्क असेल. तसेच, याच प्रयोजनाकरिता, उक्त सन २०११ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २६ द्वारे महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ याच्या कलम १० च्या पोट-कलम (२) मध्ये सुधारणा करून अशी तरतूद केली होती की, जेणेकरून प्रत्येक प्रभागातून शक्य असेल तेथवर, चार पालिका-सदस्य परंतु तीन पेक्षा कमी नाहीत व पाच पेक्षा अधिक होणार नाहीत एवढे पालिका-सदस्य निवडून देण्यात येतील, आणि प्रत्येक मतदाराला, त्याच्या प्रभागातील निवडून द्यावयाच्या पालिका-सदस्यांच्या संख्येइतकी मते देण्याचा हक्क असेल.

२. तथापि, महानगरपालिकेमध्ये किंवा, यथास्थिति, नगरपरिषदेमध्ये प्रत्येक प्रभागातून दोन किंवा अधिक पालिका-सदस्य निवडून आल्यामुळे प्रभागातील प्रशासनाच्या प्रभावी अंमलबजावणीकरिता एका पेक्षा अधिक व्यक्ती उत्तरदायी झाल्या होत्या आणि त्यामुळे त्या प्रभागांमधील विकास योजनांच्या अंमलबजावणीस बाधा पोहोचत होती, असे निदर्शनास आले होते. म्हणून, महानगरपालिकांच्या किंवा नगरपरिषदांच्या प्रत्येक प्रभागातून केवळ एकच पालिका-सदस्य निवडून देण्यात येईल, या आधीच्या तरतुदीचे पुनःस्थापन करण्यासाठी, उक्त नगरपालिका अधिनियमांमध्ये सुधारणा करणे इष्ट वाटले होते.

३. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नव्हते आणि उपरोक्त प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम (१९४९ चा ५९) आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (१९६५ चा महा. ४०) यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली होती; म्हणून, महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी दिनांक ३१ डिसेंबर २०१४ रोजी महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) अध्यादेश, २०१४ (२०१४ चा महा. अध्या. १८) प्रख्यापित केला होता.

४. उक्त अध्यादेशाचे राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमात रूपांतर करणे हा, या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,
दिनांक २ मार्च २०१५.

देवेंद्र फडणवीस,
मुख्यमंत्री.

वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे जापन

या विधेयकात वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा पुढील प्रस्ताव अंतर्भूत आहे :—

खंड ४.—या अधिनियमाद्वारे सुधारणा केलेले महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र नगर-परिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांच्या तरतुदी अंमलात आणताना कोणतीही अडचण उद्भवल्यास, ती अडचण दूर करण्यासाठी आदेश काढण्याचा अधिकार या खंडान्वये राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

२. वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा वर उल्लेखिलेला प्रस्ताव हा, सामान्य स्वरूपाचा आहे.

विधान भवन:

मुंबई,

दिनांक : १० मार्च, २०१५.

डॉ. अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.